

คำที่มีความหมาย โดยนัย

คำ คือ เสียงที่เปล่งออกมาแล้วต้องมีความหมาย โดย ๓ คำอาจมีหลายพยางค์

ความหมายของคำในภาษาไทยมี ๒ ลักษณะ คือ ความหมายโดยตรง และความหมายโดยนัย

คำที่มีความหมายโดยตรง

คือ มีความหมายตรงตามพจนานุกรม อาจมีหลายความหมาย

คำที่มีความหมายโดยนัย

คือ มีความหมายแฝงที่ต้องตีความ ใช้บริบทแวดล้อมในการตีความ

คำที่มีความหมายโดยตรง และ ความหมายโดยนัย

กิน

เคี้ยว, กลืน, ทำให้ลงคอ
สู่กระเพาะ

คดโกง

ยักษ์

มีอาการ
อย่างยักษ์
อมนุษย์จำพวกหนึ่ง

ซุกซน

ลิง

สัตว์ชนิดหนึ่ง
ลักษณะคล้ายคน

ไฟ

สิ่งที่เป็นความร้อน
เกิดจากการเผาไหม้

ความกระตือรือร้น

เก้าอี้

ที่นั่งที่มีขา

ตำแหน่ง

เสือ

ชื่อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
เป็นสัตว์กินเนื้อ

ใจ
คหฤ
ผู้มีอำนาจ

ยอด

ปลายจุดด้านบนสูงสุด
เด่นล้ำกว่าบุคคลอื่น

สว่าง, ละเอียด

เข้าใจ แจ่มแจ้ง

คนสูงศักดิ์

หงส์

สัตว์ปีกขนสีขาว
คอยาวคล้ายหงอน

ลมกรด

เร็วอย่างยิ่ง
กระแสมแรงจัด
ในชั้นบรรยากาศชั้นบน

กล้วย

ผลไม้ มีสีเหลือง
ง่าย

ดอกไม้

ดอกของพืช
หญิงสาว

ดาว

สัตว์ชนิดหนึ่ง
คนเขื่องช้า

สิ่งที่เห็นเป็นดวง
มีแสงสว่างบนท้องฟ้า
ตอนกลางคืน
คนที่มีความโดดเด่น

อัญมณีชนิดที่แข็ง
และมีความแวววาว

สิ่งมีค่า

เพชร

อนุญาต

สัญญาณไฟจราจร

ไฟเขียว

สำนวน คำพังเพย

สำนวน หมายถึง ถ้อยคำที่มีความหมายลึกซึ้ง โน้มนางเปรียบเทียบ บางครั้งต้องอาศัยการตีความเข้ากับสถานการณ์

สุภาษิต หมายถึง ถ้อยคำที่กล่าวสืบทอดต่อกันมาช้านาน โดยกล่าวเป็นกลาง ๆ เพื่อให้ตีความเข้ากับเรื่อง

ที่มาของสำนวนไทย

เกิดจากพฤติกรรม การกระทำ หรือลักษณะของ คน/สัตว์/พืช

คน เข้าถือน้อย่าลืมพรา (ไม่เคารพประมาท) ซ้ำข้างเองา (ลงทุนมากได้ผลกำไรไม่คุ้มค่า)

สัตว์ จระเข้ขวางคลอง (ขัดขวางผู้อื่น) , ม้าดีดกะโหลก (กิริยาที่ไม่เรียบร้อย)

พืช มะนาวไม่มีน้ำ (พูดจาไม่ไพเราะ) , บึงก็ราข่าก็แรง (ร้ายพอ ๆ กัน)

เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

น้ำลดตอผุด (เมื่อเหตุการณ์คลี่คลายความจริงก็ปรากฏ) **ฝนตกไม่ทั่วฟ้า** (ได้ไม่ทั่วถึง)

คลื่นกระทบฝั่ง (เรื่องราวที่ใครก็ใครมขึ้นมาแล้วเงียบหายไป)

เกิดจากความเชื่อ ศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม

ตกรกทั้งเป็น (ลำบากแสนสาหัส) **ปิดทองหลังพระ** (ทำดีไม่ให้ใครเห็น)

ดว่าบาตร (ไม่คบค้าสมาคมด้วย) **ขนทรายเข้าวัด** (หาประโยชน์ให้ส่วนรวม)

เกิดจากรรณกรรมและวรรณคดี

ม้าอารี (ใจดีจนตัวเองได้รับความลำบาก) **ที่เท่าแมวดั้นตาย** (ที่ดินที่มีเนื้อที่น้อย)

เด็กเลี้ยงแกะ (คนที่ชอบพูดปดจนไม่มีใครเชื่อถือ)

เกิดจากการละเล่นและกีฬา

ไม่ดูตาม้าตาเรือ (ไม่รอบคอบ) **งงเป็นไก่ตาแตก** (งงจนทำอะไรไม่ถูก)

สู้ยิบตา (สู้ไม่ถอย) **พันธง** (พูดอย่างเด็ดขาด) **ล้ำหน้า** (ทำอะไรเกินขอบเขต)

การอ่าน กลอนบทละคร

กลอนบทละคร

เป็นกลอนที่แต่งขึ้นสำหรับแสดงละคร มีลักษณะบังคับเช่นเดียวกับกลอนสุภาพ

นิยมแต่งวรรคละ ๖ - ๙ คำ โดยคำหนึ่งถึงคำรองเป็นสำคัญ

มีลักษณะเฉพาะของคำขึ้นต้นบท โดยขึ้นต้นบทด้วยคำว่า "มาจะกล่าวทไป" "เมื่อนั้น" และ "บัดนั้น"

คำขึ้นต้น

- **มาจะกล่าวทไป** กล่าวขึ้นเหตุการณ์ตอนใหม่
- **เมื่อนั้น** ใช้กับตัวละครยศสูง / ผู้เป็นใหญ่
- **บัดนั้น** ใช้กับตัวละครยศต่ำ / ผู้น้อย

ตัวอย่างการใช้คำขึ้นต้นในกลอนบทละคร

- "เมื่อนั้น" ฝ่ายท้าวทศพัทธ์รักษา
- "บัดนั้น" ฝ่ายหุมู่วานรกำแหงหน้า
- "เมื่อนั้น" พระจักรรัตน์แก้วมาดา (พระราม)
- "บัดนั้น" ลูกพระอาทิตย์ฤทธิ์กล้า (สุครีพ)
- "เมื่อนั้น" นางมณฑิลาเวยายอดเสน่ห์หา
- "บัดนั้น" พิเภกผู้มีอัจฉาสัย

การอ่าน

- 1 ●●● / ●●● / ●●●
- 2 ●●● / ●●● / ●●●
- 3 ●●● / ●●● / ●●●
- 4 ●●● / ●●● / ●●●

ตัวอย่างการเว้นจังหวะวรรคตอนในกลอนบทละคร

ซ้ำได้ / แต่อ้าย / พาลี
ซึ่งมึง / เย่อหยิ่ง / จะชิงชัย

ภูนี้ / หาเหมือน / กระจันไม้
ที่ไหน / จะรอด / ชีวัน

ร้องกรีด / หัวร้อง / ดะหนึ่งมี
แขนหัก / ขาหัก / วุ่นไป

จะเอาสม / ประดี / ก็ไม่ได้
ร้องไห้ / เรียงกัน / เป็นโกลา

ว่าแล้ว / กระทบ / บาทา
แกว่งพระ / วรรณชัย / วิทยุณี

ตั้งลงกา / จะลุ่ม / จมสมุทร
ทะยานบุด / ขึ้นฉัตร / อสุรี

จะทำ / สิ่งก็ / ล่วงรู้
ญาตีมิตร / ก็ไม่ / คิดอาลัย

มันบอก / คัดรู / ให้แก่ไข
หมายจะ / เป็นใหญ่ / ในเมืองमार

การอ่านกลอนบทละครนั้นต้องอ่านเป็นจังหวะ เว้นช่วงตามจำนวนพยางค์ที่มีอยู่ในแต่ละวรรค เช่น

ถ้าในวรรคมี ๖ พยางค์ ต้องอ่านเว้นช่วง ●●● / ●●● / ●●●
เช่น ฝ่ายหุมู่ / วานร / กำแหงหน้า

ถ้าในวรรคมี ๘ พยางค์ ต้องอ่านเว้นช่วง ●●●● / ●●●● / ●●●●
เช่น อ้นหยาบซ่า / สาธารณ์ / ทูจริต

ถ้าในวรรคมี ๙ พยางค์ ต้องอ่านเว้นช่วง ●●●●● / ●●●●● / ●●●●●
เช่น พิเภก / ผู้มี / อัจฉาสัย

ถ้าในวรรคมี ๙ พยางค์ ต้องอ่านเว้นช่วง ●●●●●● / ●●●●●● / ●●●●●●
เช่น สอดมหา / ธำมรงค์ / ประดับเพชร

หรือ ต้องอ่านเว้นช่วง ●●●●●●● / ●●●●●●● / ●●●●●●●

เช่น มโหธร / เสนา / ยักษ์

ผู้รู้ดี เป็นผู้เจริญ

ผู้แต่ง พระยาอุปกิตศิลปสาร (หุ้ม กาญจนหาชีวะ)

จุดประสงค์ เพื่อสั่งสอนเยาวชนในการดำเนินชีวิต

ลักษณะคำประพันธ์ กาพย์ห่อโคลง ขึ้นต้นด้วย "โคลงสี่สุภาพ" ๑ บท ตามด้วย "กาพย์ยานี ๑๑" ๗ บท

เนื้อหา "ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ" มีเนื้อหาเป็นสุภาษิตสอนใจ กล่าวถึงคุณค่าของการแสวงหาความรู้ ซึ่งเป็นคุณสมบัติของนักปราชญ์ ใช้การแต่งในเชิงอธิบายสุภาษิต ซึ่งมุ่งอธิบายความสำคัญมากกว่าทำให้เกิดภาพ

คำศัพท์น่ารู้

ปรีชา	= ปัญญาสามารถ	สันดาน	= อุปนิสัยที่มาแต่กำเนิด
พิจารณา	= ตรวจสอบ, ตรัสตรอง, สอบสวน	ยล	= มองดู
พัฒนา	= ความเจริญ	มหันต์	= ใหญ่, มาก
เข่าว้าย	= อ่อนวัย, รุนหุ่มสาว	อนันต์	= ไม่มีที่สิ้นสุด
เขี้ยวชาญ	= ช้าชอง, ชำนาญ, สั้นหดชัดเจน	ดัสตรา	= อาวุธ

ใจความสำคัญ

มวลมนุษย์ปรีชา
ผิดชอบกอบไม่เกิน

เสาะวิทยาไม่ห่างเหิน
รู้ดำเนินตามเหตุผล

ผู้มีความรอบรู้มักจะค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ รู้จักแยกแยะผิดชอบชั่วดี และใช้ชีวิตให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล

ชื่อว่าปรีชาดี
ผู้ั้นจักพลันดล

ผิดชอบมีพิจารณา
พัฒนาพั้นจักพรรรถนา

ได้ชื่อว่าปรีชาดี เพราะเป็นผู้ที่สามารถพิจารณาสิ่งที่ถูกและผิดได้โดยใช้ปัญญา ผู้นั้นย่อมมีความเจริญเกินจะบรรยาย

ดวเราผู้เข่าว้าย
อบรม่มวิทยา

จงเฝ้าใจการศึกษา
ปรุงปรีชาให้เขี้ยวชาญ

เราซึ่งยังเป็นเด็กต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียนอยู่เสมอเพื่อให้เกิดความรู้ ความสามารถที่ชัดเจนและช้าชอง

บั้นนี้จักชื่อว่า
ต้องหัดดัดสันดาน

มีปัญหาไม่สมฐาน
กอบวิจารณ์ใช้ปัญญา

วัยเด็กยังเป็นช่วงที่อ่อนประสพการณ ซึ่งง่ายต่อการปลูกฝังนิสัยให้พิจารณาสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ปัญญา

สังเกตตามเหตุผล
ดั่งนี้จึงชื่อว่า

ผิดชอบยลด้วยปรีชา
มีปัญหาอย่างเพียบเพ็ญ

ให้สังเกตสิ่งต่าง ๆ ตามเหตุผล ใช้ปัญญาดูว่าสิ่งใดถูกหรือผิด ดั่งนี้แล้วจึงบอกได้ว่าเป็นผู้ที่เพียบพร้อมด้วยปัญญา

มิดพรำดาหิให้
ถ้าใช้มิดไม่เป็น

มิดคดมมิได้ยากเย็น
พั้นคนเล่นโทษมหันต์

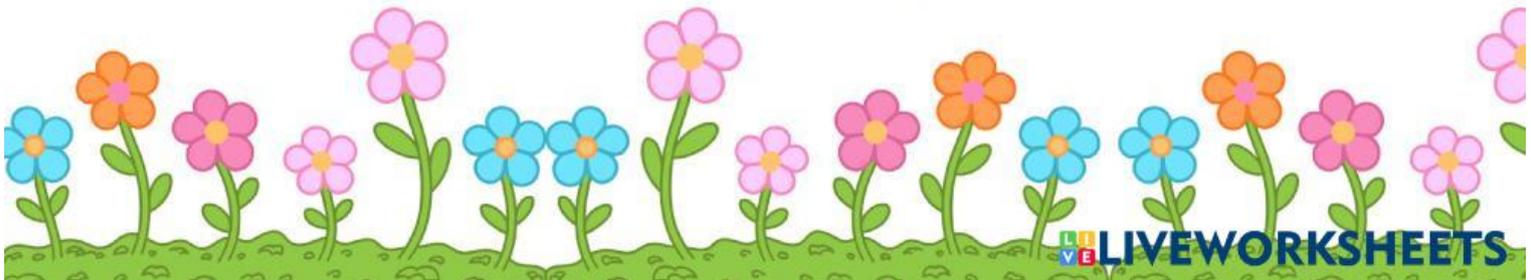
มิดพรำจะลั้บให้คดม ไม่ใช่เรื่องยากเย็น ถ้าไม่รู้จักใช้มิดให้ถูกนำมาใช้ ทำร้ายผู้อื่นจะเกิดโทษที่ใหญ่หลวง

เมื่อใดใช้มิดเป็น
ปัญญากล่าวมานั้น

กอบกิจเห็นคุณอนันต์
เปรียบได้กั้กับดัสตรา

เมื่อรู้จักวิธีการใช้มิดที่ถูกต้อง จะเกิดคุณประโยชน์มหาศาล ปัญญาที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น ก็เปรียบกับมิดนั่นเอง

ก่อนเป็น "ประเทศไทย"

สยาม (Siam) → ไทย (THAILAND) วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๔๘๒ สมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม

จุดมุ่งหมาย "เพลงชาติ"

ให้คนไทยตระหนักถึง "ความรักชาติ" มีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย "ร่วมมือร่วมใจ" และ "สามัคคี" เมื่อดำรงซึ่งความเป็นชาติอันยั่งยืนตลอดไป

"เพลงชาติไทย"

ทำนอง

พระเจนดุริยางค์ (ปิติ วาทยกร)

เนื้อร้อง

พันเอก หลวงสารานุประพันธ์ (หลวง ปาจิณเพ็ญฉวี)

ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย

ประเทศไทยเป็นที่รวมคนผู้มีเลือดเนื้อเชื้อชาติไทยไว้ให้ได้อยู่ร่วมกัน

เป็นประชารัฐ ไผทของไทยทุกส่วน

เป็นรัฐที่รวมคนหลายวัฒนธรรม แผ่นดินทุกส่วนย่อมเป็นของชาวไทยทุกคน

อยู่ดำรงคงไว้ได้ทั้งมวล

ประชาชนไทยรักษาแผ่นดินไทยทั้งหมดไว้ได้

ด้วยไทยล้วนหมาย รักสามัคคี

ก็ด้วยความรักความสามัคคีกันของคนไทย

ไทยนี้รักสงบ แต่ถึงรบไม่ขลาด

คนไทยรักที่จะอยู่อย่างสงบสุข แต่ถ้าจำเป็นต้องรบกับศัตรูก็ไม่ขลาดกลัว

เอกราชจะไม่ให้ใครข่มขี่

ไม่มีวันยอมให้ศัตรูมาทำลายความเป็นอิสระของชาติไทยได้

สละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลี

ทุกคนยอมเสียสละเลือดทุกหยาดเพื่อชาติ

เกลียดประเทศชาติไทยทวีมีชัย ชโย

ให้ชาติไทยอยู่ยั่งยืน จะปกป้องให้ประเทศไทยเจริญยิ่งขึ้นไป และมีชัยชนะตลอดกาล

คำศัพท์ควรรู้

ประชากรัฐ = บ้านเมืองของประชาชน
 ไผท (ผะ-ไท) = แผ่นดิน
 ดำรง = ทรงไว้, ชูไว้, ทำให้คงอยู่
 มวล = หมดยกกัน
 ขลาด = มักกลัว, ไม่กล้า
 ข่มขี่ = กดขี่

เอกราช = ความเป็นอิสระแก่ตนเองไม่ขึ้นแก่ใคร
 สละ = ให้, ปล่อย่าง
 เกลียด (ละ-เหฺลิ่ง) = ขឹង เช่น เกลียดราชย์
 พลี (พฺลี่) = การบวงสรวง การเสียสละ
 ชโย (ชะ-โย) = ความชนะ
 สามัคคี = ความพร้อมเพรียงกัน, ความปรองดอง

